

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Bertrand Flamang

tegen

De Morgen en DeMorgen.be

Met een brief van 26 mei 2023 dienen meester Stefaan Desrumaux en meester Davine Dujardin namens hun cliënt, de heer Bertrand Flamang, een klacht in tegen De Morgen en DeMorgen.be. Aanleiding is een artikel:

- van 29 maart op DeMorgen.be onder de titel *Vzw van in opspraak geraakte Gent Jazz-baas krijgt 50.000 euro subsidie van Gent: ‘Wij zitten hier ook mee gewrongen’*;
- van 30 maart in De Morgen onder de titel *Vzw van in opspraak geraakte Gent Jazzbaas krijgt 50.000 euro subsidie*.

Redactievertegenwoordiger Edwin Ceulebroeck van DPG Media antwoordt met een brief van 31 augustus waarop Stefaan Desrumaux en Davine Dujardin reageren met een brief van 28 september 2023.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft een hoorzitting gehouden op 9 januari 2024. Bertrand Flamang en meester Davine Dujardin woonden de hoorzitting bij. Voor De Morgen waren Edwin Ceulebroeck en journalist Ewoud Ceulemans aanwezig.

DE FEITEN

Het artikel gaat over de toekenning van een subsidie van 50.000 euro aan de vzw Probas voor de organisatie van het festival Mardi Gras tijdens de Gentse Feesten. Bestuursvoorzitter van Probas is Bertrand Flamang. De inleiding omschrijft hem als de in opspraak geraakte organisator van Gent Jazz, die werd beschuldigd van zelfverrijking en machtsmisbruik.

Volgens het artikel kwam Flamang in 2022 in opspraak toen bleek dat hij zich jarenlang had verrijkt met subsidiegeld van Jazz en Muziek, de vzw die Gent Jazz organiseerde en eind 2022 het faillissement aanvroeg. De journalist schrijft dat Flamang nooit op deze beschuldigingen heeft gereageerd.

Het artikel vervolgt dat vzw Probas, waarvan Flamang nog steeds voorzitter is, nu een subsidie van 49.222 krijgt voor het Mardi Gras-festival. De woordvoerder van de schepen voor Evenementen en Feesten zegt in het artikel dat de schepen hier gewrongen mee zit, maar dat de samenwerking met Probas altijd zonder problemen is verlopen. Op financieel vlak kan hen niets ten laste worden gelegd, maar na wat er over Flamang is verschenen, kijkt de schepen er met een vergrootglas naar, aldus de woordvoerder.

Verder schrijft de journalist dat een antidiscriminatieclausule in het subsidiereglement van de Gentse Feesten botst met het beeld van Flamang, die door medewerkers van Jazz en Muziek werd omschreven als “machtsgeil, seksistisch en vals” en “erop gericht om mensen te breken”. De woordvoerder van de schepen besluit dat dit niet kan en mag, maar dat Flamang puur juridisch niets ten laste is gelegd.

Bij het artikel in de krant staat een foto van Flamang met als ondertekening: “Bertrand Flamang had zich jarenlang verrijkt met subsidiegeld.”

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER zegt dat het artikel onwaarheden en ongegronde beschuldigingen bevat en zijn privacy schendt, en dat onterecht geen kans op wederhoor is geboden.

Het artikel is gepubliceerd naar aanleiding van één feit: de toekenning van een subsidie van minder dan 50.000 euro aan vzw Probas. Niettegenstaande dit beperkte feit publiceert De Morgen een groot artikel met een grote foto, met de stelling dat klager zich bij de vzw Jazz en Muziek jarenlang heeft verrijkt met subsidiegeld. De journalist sleurt er een hele reeks eerder gepubliceerde beschuldigingen bij die geen enkel verband houden met Probas.

Het artikel poneert meermaals, in de tekst en in het ondertekening bij de foto, dat klager zich heeft verrijkt met subsidiegeld. Dat is niet gebaseerd op feiten, noch op onderzoek. Er is geen onderzoek gevoerd en er is geen benchmark gedaan naar wat gangbaar is met subsidies in de sector. 15 procent van de inkomsten van de vzw Jazz en Muziek waren subsidies, 85 procent eigen inkomsten. De bedragen die klager factureerde waren marktconform. Elke jaarrekening werd door de raad van bestuur en externe accountants goedgekeurd. Verrijking is een zeer ernstige beschuldiging die geenszins gestaafd wordt. Er zijn geen tenlasteleggingen tegen klager. Hij wordt nergens van beschuldigd, laat staan dat hij veroordeeld zou zijn. Het faillissement van de vzw is nog niet afgehandeld, maar dat is een burgerlijke procedure.

Het artikel is gebaseerd op twee anonieme, eenzijdige en negatieve bronnen die klager willen beschadigen. De journalist gaat er niet kritisch mee om. Hij verheft hun woorden zonder enige nuance tot waarheid en heeft geen bronnen geraadpleegd die een ander licht op de zaak werpen. Zonder rekening te houden met het vermoeden van onschuld criminaliseert hij klager. Ook de beschuldiging dat klager machtsgeil, seksistisch en vals zou zijn is niet aangetoond en houdt geen enkel verband met de subsidie voor vzw Probas.

Het artikel en de foto met ongegronde beschuldigingen zijn een aanval op de privacy van klager. Dit schaadt hem op disproportionele wijze. Overigens is de publicatie van de foto in tegenstrijd met vermelding in het artikel dat werd afgesproken dat klager niet naar buiten treedt als uithangbord van Probas.

Klager werd voor publicatie van het artikel niet gehoord en heeft geen kans gekregen om te reageren op de aantijgingen. De Morgen argumenteert dat wederhoor niet nodig was omdat er vier maanden eerder al eens contact werd opgenomen en klager toen niet wilde reageren, maar dat is geen argument omdat het artikel klager opnieuw helemaal zwart maakt. Dat klager op eerdere vragen niet heeft gereageerd gebeurde op uitdrukkelijke vraag van de curator van het faillissement van vzw Jazz en Muziek.

Tegelijk zegt klager dat hij op het moment dat het betwiste artikel werd gepubliceerd niet gereageerd zou hebben op vragen omdat met de betrokken schepen en zijn diensten was afgesproken dat hij, gezien de heersende commotie, niet zou communiceren of als woordvoerder optreden. Klager wilde die overeenkomst respecteren. Hij wilde zijn eigen belang niet boven de in functie van de vzw gemaakte afspraken plaatsen.

De Morgen argumenteert dat het artikel vermeldt dat klager juridisch niets ten laste wordt gelegd, maar dat is een citaat van de woordvoerder van de schepen. Het is niet de stelling van de journalist, die zelf wel stellig poneert dat klager zich heeft verrijkt met subsidiegeld.

Klager besluit dat De Morgen vier maanden eerder al weezinwekkende artikels publiceerde over klager en in het betwiste artikel verder gaat met de ongegronde aanvallen.

DE MORGEN EN DE MORGEN.BE

Klager is bestuurder bij de vzw Probas. De toekenning van een subsidie aan Probas is nieuwswaardig vanwege de ontwikkelingen bij de vzw Jazz en Muziek waarbij klager in opspraak kwam, vanwege beschuldigingen van (ex-)medewerkers van Jazz en Muziek tegen klager, vanwege de non-discriminatieclausule in het subsidiereglement van de stad Gent en vanwege vragen bij het stadsbestuur. Het is geoorloofd om die zaken, die door hun combinatie opmerkelijk zijn, naast elkaar te plaatsen in het licht van de toekenning van de subsidie aan Probas. Het opzet is om aan het stadsbestuur uitleg te vragen over de subsidie. Er waren gegronde vragen, wat het artikel aantoont en wat door het stadsbestuur wordt erkend bij monde van de woordvoerder van de schepen voor Evenementen en Feesten.

Het is geen onwaarheid dat klager eerder in opspraak kwam bij Jazz en Muziek. Verschillende media hebben daarover bericht en uit meerdere artikels blijkt dat klager in opspraak kwam na beschuldigingen van zelfverrijking en machtsmisbruik.

Dat medewerkers van Jazz en Muziek anoniem getuigen over klager, is niet verboden. Journalisten mogen werken met bronnen die ze niet noemen en anonimisering kan bovendien noodzakelijk zijn. Anonimisering geeft klager niet het recht om de oprechtheid van de getuigenissen in twijfel te trekken.

De beschuldigingen in het artikel zijn niet nieuw en worden niet geponeerd door de journalist. Het zijn getuigenissen/beschuldigingen van (ex-)medewerkers van klager in eerdere artikels. De journalist heeft ze letterlijk, tussen aanhalingstekens en met bronverwijzing overgenomen. Het is vreemd dat klager deze eerder geuite beschuldigingen nu ongegrond vindt, aangezien hij ze nooit tevoren heeft ontkend of een klacht ertegen heeft ingediend. De eerdere artikels zijn gebaseerd op voldoende vertrouwelijke bronnen. Het artikel bevat geen nieuwe beschuldigingen. Ook de beschuldiging van zelfverrijking komt uit een artikel dat eerder in De Morgen verscheen.

Wat het onderschrift bij de foto betreft, geeft De Morgen toe dat de manier waarop het is geponeerd, niet correct is. Maar dit onderschrift komt niet van de journalist die het artikel heeft geschreven, wel van de eindredactie.

Klager heeft in het verleden nooit gereageerd op gelijk welk artikel. Hij was nooit bereid om commentaar te geven of gehoord te worden en de beschuldigingen in het artikel zijn niet nieuw. Daarom heeft de journalist hem niet opnieuw gecontacteerd voor het betwiste artikel. Bovendien schrijft de journalist duidelijk dat klager puur juridisch niets ten laste wordt gelegd en dat de samenwerking van de stad met Probas altijd zonder problemen is verlopen.

Het artikel gaat over het professionele en niet over het privéleven van klager. Er wordt nergens melding gemaakt van feiten die betrekking hebben op zijn privéleven. Klager heeft er herhaaldelijk en bewust gekozen om in de openbaarheid te treden als het gezicht van de vzw

Jazz en Muziek en oprichter van de vzw Probas. In die hoedanigheid speelde hij actief een publieke rol bij verschillende concertevenementen en deed hij in interviews publieke uitspraken in verschillende media. Klager kan beschouwd worden als een publiek figuur. Daarom is de publicatie van zijn naam, voornaam en foto geoorloofd.

BESLISSING

Klager neemt er aanstoot aan dat het artikel over de toekenning van een subsidie aan de vzw Probas, waarvan hij bestuurder is, ingaat op de commotie die eerder rond zijn persoon ontstond naar aanleiding het faillissement van de vzw Jazz en Muziek, waarvan hij van bij de oprichting tot enkele maanden voor het faillissement bestuurder was. Dit is evenwel een redactionele keuze en het is in de context van de berichtgeving journalistiek geoorloofd en verantwoord om de link tussen beide zaken te leggen.

Het artikel vermeldt affirmatief dat klager zich jarenlang verrijkte met subsidiegeld van Jazz en Muziek, zowel in de tekst, waar de journalist schrijft dat klager daardoor in opspraak kwam, als in het onderschrift bij de foto in de krant dat deze stelling herhaalt. De journalist baseert zijn stelling op verklaringen en beschuldigingen van (ex-)werknemers in eerdere artikels, maar voert geen andere argumenten aan die zijn stelling onderbouwen of staven, terwijl hij ze affirmatief en met stelligheid poneert. Klager van zijn kant maakt aannemelijk dat hem juridisch niets ten laste is gelegd, wat in het artikel wordt bevestigd door de woordvoerder van de schepen. Daarom is de Raad van oordeel dat de affirmatieve manier waarop de journalist poneert dat klager zich jarenlang heeft verrijkt met subsidiegeld niet strookt met artikel 25 van de Code dat bepaalt dat een journalist geen ongegronde verdachtmakingen of beschuldigingen uit.

De journalist maakt aannemelijk dat de redactie de beschuldigingen van de (ex-)werknemers eerder al aan klager had voorgelegd, waarbij die telkens weigerde om te reageren, en dat hij in voorliggend geval opnieuw op een weigering van klager zou botsen, wat klager op de hoorzitting ook bevestigde. Daarom is er voor de Raad geen sprake van een inbreuk op het principe van wederhoor.

De Raad is ook van oordeel dat er geen sprake is van schending van het privéleven. Klager bekleedt als gewezen bestuurder van vzw Jazz en Muziek en als bestuurder van vzw Probas een publieke functie en is als zodanig meermaals in de openbaarheid getreden. Het artikel gaat niet over zijn privéleven maar over zijn professionele activiteiten. In die context betekent de publicatie van de naam en de foto van klager geenszins een schending van het privéleven.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is gegrond wat het uiten van ongegronde verdachtmakingen en beschuldigingen betreft.

De klacht is ongegrond wat wederhoor en respect voor het privéleven betreft.

Brussel, 15 februari 2024